

Ecologisch onderzoek vleermuizen
Grote Blerickseweg 24 te Venlo
Tussentijds rapport

Ecologisch onderzoek vleermuizen

Grote Blerickseweg 24 te Venlo

Tussentijds rapport

Rapportnummer: 211x09073

IMRO-identificatienummer:

Datum: 07 november 2017

Contactpersoon opdrachtgever:

Projectteam BRO: Frank Janssen, Ineke Kroes

Trefwoorden: Vleermuizen, Flora en Fauna onderzoek

Bron foto kافت: Hollandse Hoogte 11

Beknopte inhoud:

BRO
Vestiging Tegelen
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01
E info@bro.nl

Inhoudsopgave

pagina

1. AANLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel	2
1.3 Leeswijzer	2
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	3
2.1 Huidige situatie	3
3. WERKWIJZE	8
3.1 Vleermuizen	8
4. RESULTATEN	10
4.1 Vleermuizen per soort	10
4.2 Vleermuizen per functie	11
5. VOORLOPIGE EFFECTENBEOORDELING	13
5.1 Vleermuizen	13
6. ADVIES	14
7. BRONNEN	15

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat om aan de Grote Blerickse Bergenweg te Venlo een verbouwing te realiseren van een woning naar een 'Beleef- en groetcentrum'. Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is in opdracht van BRO in mei 2017 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is als vaste rust of verblijfplaats voor gebouw bewonende en/of boombewonende vleermuizen. Door de sloop van de bestaande gebouwen en de kap van bomen kunnen mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de voorlopige resultaten van het eerste deel van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden, voor zover nu al mogelijk, gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 bestaat uit een korte bronnenlijst.

2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelokaliseerd ten westen van Blerick, in het bosgebied ten noorden van de N275. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn $X = 204.993$, $Y = 375.663$. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1. Luchtfoto plangebied en omgeving, met het deel waar de ingreep rood omlijnd. (Bron: Google maps)

Huidige situatie

Het plangebied is gelokaliseerd ongeveer 1,5 km ten westen van Blerick, in het buitengebied. Het bestaat uit een beheerderswoning met een bijgebouw, en is onderdeel van de begraafplaats Blerickse Bergen. Het ligt aan de grens van een bebost gebied, de begraafplaats zelf ligt in het bos. De parkeerplaats ten oosten van de begraafplaats is de grens, verder naar het oosten is het landschap kleinschalig agrarisch. Ten zuiden en westen van het plangebied liggen bossen. De afbeeldingen 3 t/m 12 geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 2. Topografische kaart plangebied

Figuur 3. Overzicht van de oostgrens van het het plangebied. Foto richting het noorden.

Figuur 4. Zicht op het te verbouwen woonhuis, gezien vanaf de parkeerplaats aan de oostgrens van het plangebied. Foto richting het zuiden.

Figuur 5. Zicht op het woonhuis met het lage gebouwtje wat de verbinding vormt naar een bijgebouwtje. Foto genomen richting het westen.

Figuur 6. Zicht op het woonhuis. Foto genomen richting het noorden.

Figuur 7. Het woonhuis gezien vanaf de ingang van de begraafplaats. Foto genomen richting het zuiden.

Figuur 8. Het bijgebouwtje, gezien vanaf de begraafplaats. Foto genomen richting het oosten.

Figuur 9. Open stootvoegen in het bijgebouwtje, aan de westkant.

Figuur 10. Open stootvoegen in het woonhuis, aan de zuidzijde van het huis.

Figuur 11. De begraafplaats met veel groen, waaronder coniferen.

Figuur 12. De ommuurde entree van de begraafplaats.

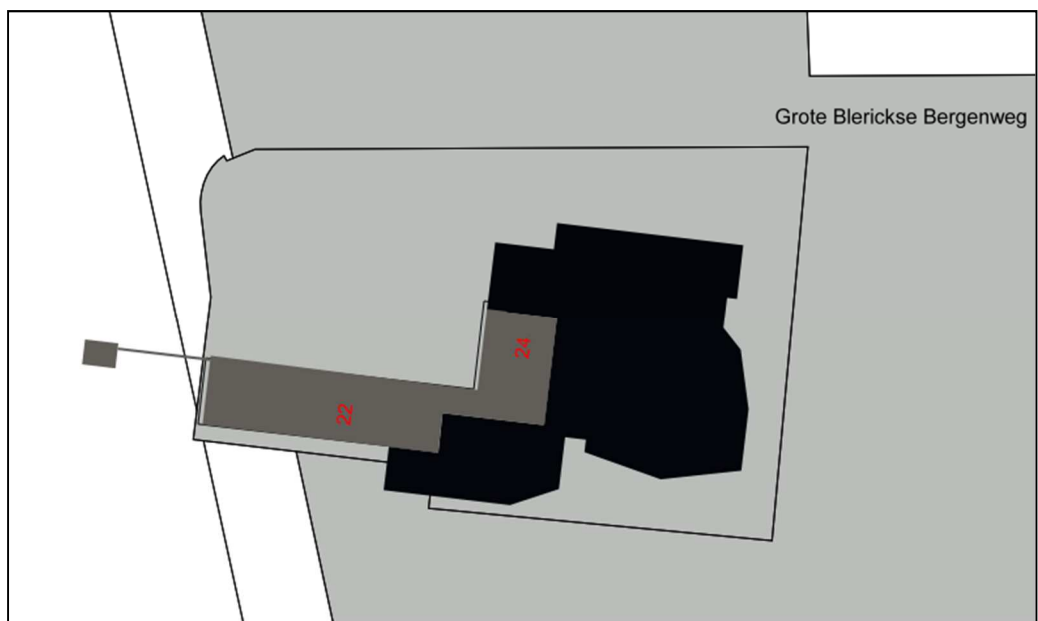
2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

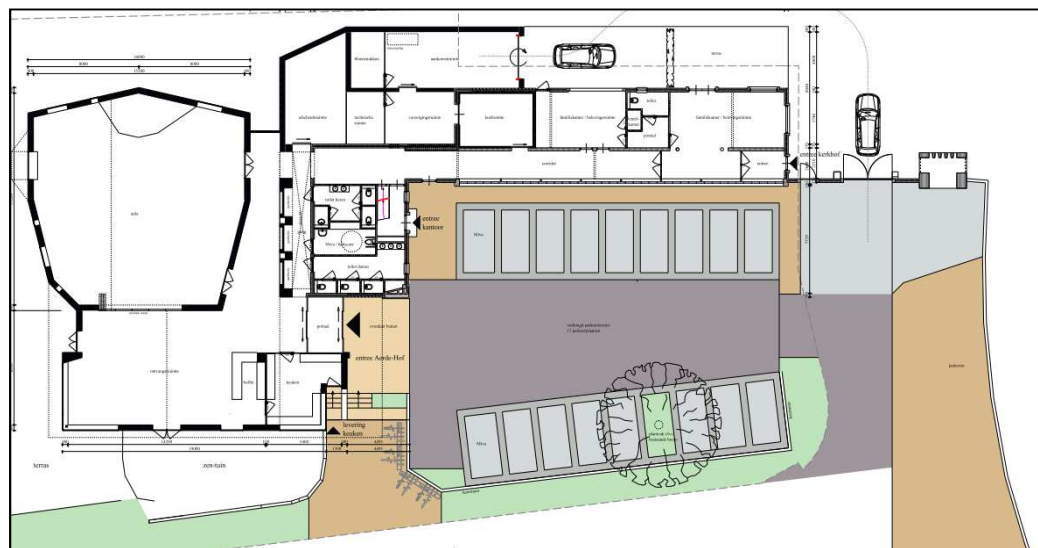
- Stenen gebouw met open stootvoegen
- Bosplantsoentje (kerkhof) met dikke bomen (o.a. diameter borsthoogte > 25 cm, een met geschikte holtes voor vleermuizen) aan de zuid- en westkant van het plangebied;
- Grasveld
- Goed onderhouden siertuin;

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft het realiseren van een 'beleef- en groetcentrum', (uitvaartcentrum) met bijbehorende parkeergelegenheid. Hiervoor zal aan de woning en het bijgebouw aan de zuid- en westkant een uitbreiding plaatsvinden, er zullen bomen gekapt worden en er zal opgaande houtige begroeiing, gras- en kruidenvegetatie in het plangebied verdwijnen. Om de planontwikkeling mogelijk maken dient een deel van het plangebied bouwrijp te worden gemaakt en er zal grondverzet worden gepleegd. Figuur 13 geeft een impressie van de gewenste toekomstige situatie.

Figuur 13. Indruk van de gewenste situatie.

Figuur 14

3. WERKWIJZE

3.1 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuizenprotocol (2017) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden;
- Paarverblijven;
- Kraamverblijven
- Zomerverblijf.
- Winterverblijf

In het najaar van 2017 zijn twee vleermuisinventarisaties uitgevoerd, in verband met mogelijke paarplaatsen en winterverblijven. De eerste veldinventarisatie vond plaats op 6 september 2017. Vooraf is bij daglicht een inspectie van de gebouwen en bomen geweest en heeft een oriënterende inspectie plaats gevonden van het hele plangebied. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen kritisch geïnspecteerd op sporen en invliegmogelijkheden, en zijn de bomen aan de zuid- en westkant van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke hopen, scheuren en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. Er werden geen uitwerpselen gevonden bij de gebouwen. Op 24 september 2017 vond 's avonds een tweede vleermuisinventarisatie plaats.

De gekozen data hangen onder meer samen met de zomerverblijfperiode en de paarperiode van vleermuizen. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
06-09-2017	Paarverblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageer- gebied	20.15 -22.30	07.01/ 20.15	Wind gemiddeld 3 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag tijdens waarnemingen	15,9°C
24-09-2017	Paarverblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageer- gebied	19.30 -21.30	07.30/ 19.33	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel onbe- wolkt. Geen neerslag	12.1°C

4. RESULTATEN

4.1 Vleermuizen per soort

Zowel tijdens het avondbezoek op 6 september als het avondbezoek op 24 september zijn vleermuizen aangetroffen in en rond het onderzoeksgebied. In totaal zijn er twee soorten vastgesteld. Het ging om de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Tijdens het nazomerbezoek op 6 september bleek dat dit plangebied een geliefde plek is voor vleermuizen. Vanaf 20.45 werden in de buurt van de ingang van het kerkhof drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze bleven hier de hele avond foerageren tot aan het einde van de waarneemtijd. Ook werden meerdere malen gewone en ruige dwergvleermuizen waargenomen langs het bospad, tussen het gebouw en het kerkhof. Rond 20.50 waren hier twee regelmatig foeragerende gewone dwergvleermuizen en twee ruige dwergvleermuizen. Ze bleven tot het eind van de waarneemtijd, 22.30 uur. Boven het grasveld ten zuiden van het gebouw, werden eveneens twee gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Rond 22.00 werd een roepend mannetje gehoord vanuit de spar aan de oostkant van het gebouw. Vanaf 22.10 tot aan het einde van de waarneemtijd werd eveneens een roepend mannetje gewone dwergvleermuis gehoord vanuit de zuidgevel.

Op 24 september was het beeld sterk vergelijkbaar. Vanaf 20.10 uur werden drie foeragerende gewone dwergvleermuizen en twee ruige dwergvleermuizen waargenomen rond de ingang van het kerkhof. Vanaf 20.25 vlogen twee gewone dwergvleermuizen weer zeer regelmatig langs het pad tussen het gebouw en het kerkhof. Boven het grasveld werden vanaf 20.30 wederom twee foeragerende gewone dwergvleermuizen gesignaleerd. En ook werd weer vanuit de zuidgevel van het gebouw, vanaf 20.30 uur, een roepend mannetje gewone dwergvleermuis gehoord.

In Tabel 2 zijn de waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen per avond weergegeven.

Tabel 2 Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende vleermuizen in en om het plangebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	06-09-2016		24-09-2016		Totaal waarnemingen
		Avond		Avond		
		Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	
Gewone dwerg-vleermuis	Pipistrellus pipistrellus	7	0	5	2	14
Ruige dwergvleer-muis	Pipistrellus nathusii	2	0	2	0	4

4.2 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven en zomerverblijven

Het onderzoek naar kraamverblijven en zomerverblijven dient, volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017, in het voorjaar tussen 15 mei en 15 juli te worden uitgevoerd. Dit onderzoek zal om die reden in het voorjaar 2018 uitgevoerd worden. Een uitspraak over de aanwezigheid van een kraamverblijf kan op basis van het huidige onderzoek nog niet gedaan worden.

Foerageergebieden en vliegroutes

Rondom het grasveld aan de zuidkant van het gebouw, langs het bospad tussen gebouw en kerkhof, en bij de ingang van het kerkhof werd op beide inventarisatie avonden actief gefoerageerd door gewone en ruige dwergvleermuizen. Deze relatief open plekken in het tamelijk beboste plangebied fungeren als foerageerplaats voor meerdere gewone en ruige dwergvleermuizen. Er passeerden meerdere gewone dwergvleermuizen langs het bospad tussen gebouw en kerkhof. Dit bospad tussen gebouw en kerkhof wordt waarschijnlijk gebruikt als vliegroute.

Paarverblijven en winterverblijven

In het najaar zijn op meerdere plekken sociale geluiden en roepende mannetjes waargenomen. Op de zuidgevel van het gebouw is met zekerheid een paarplaats van de gewone dwergvleermuis. Ook wordt een spar, ten oosten van het gebouw mogelijk gebruikt als paarplaats, hier werd eveneens een roepend mannetje gehoord.

Figuur 15 geeft een overzicht van de gevonden vleermuisactiviteit.

Figuur 15. Vleermuisactiviteit. De rode ovalen geven aan waar door vleermuizen gevoerageerd werd. De rode pijl naar 2 kanten wijzend geeft weer waar de vleermuizen passeerden (en eveneens foerageerden). De groene pijlen geven aan waar zich roepende mannetjes, (paarplaatsen) bevonden.

5. VOORLOPIGE EFFECTENBEOORDELING

5.1 Vleermuizen

Kraamverblijven

Onderzoek naar kraamverblijven dient altijd het voorjaar te geschieden. Kraamverblijven kunnen aanwezig zijn in de zuidmuur van het gebouw, maar ook in het bosplantsoen op het kerkhof, in bomen met holtes. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd in het voorjaar 2018, waarna een uitspraak gedaan kan worden over de aanwezigheid van eventuele kraamverblijven.

Foerageergebieden en vliegroutes

Er wordt rondom het bosplantsoen, het grasveld ten zuiden van het gebouw en rond de ingang van het kerkhof actief gefoerageerd. Tussen gebouw en kerkhof werden meerdere passerende vleermuizen waargenomen. Deze groenelementen blijven echter geheel intact. Er verdwijnt geen foerageerplek of vliegroute voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Door de ingreep verdwijnt geen essentieel foerageergebied of vliegroute.

Paarverblijven en winterverblijven

Er is op de zuidgevel van het gebouw een paarplaats aangetroffen. Door deze ingreep gaat in elk geval een paarverblijfplaats verloren, de verblijfplaats in de zuidmuur van het gebouw. In een spar, ten oosten van het gebouw is weliswaar eenmalig een roepend mannetje gehoord (baltsgedrag), het gaat hier echter niet om een vaste verblijfplaats. Er zijn meerdere geschikte bomen aanwezig van waaruit een mannetje gewone dwergvleermuis kan baltzen.

6. ADVIES

In verband met het feit dat er in het pand een paarverblijf aanwezig is van de gewone dwergvleermuis, wordt geadviseerd om zo snel mogelijk, maar in elk geval voor 15 februari 2018 mitigerende maatregelen te nemen, in verband met het tijdig aanvragen van een ontheffing.

Hiervoor dienen 4 platte vleermuiskasten in de directe omgeving van het pand (maximaal 100 m afstand) opgehangen te worden op minimaal 3,5 m hoogte. De kasten dienen geschikt te zijn als paarverblijf.

7. BRONNEN

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 2.0, december 2014

Kennisdocument BIJ12 Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

Kennisdocument BIJ12 Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

Buiten aan het Werk. Houd Tijdig rekening met beschermde planten en dieren!
(Brochure)

www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen

www.vleermuizenindestad.nl

